

РЕЗЮМЕТА НА ПУБЛИКАЦИИ НА ДЖЕЙМС ЙОЛОВСКИ КЪМ 03.11.2022 Г.

1) Йоловски, Д. (2022). Съвременни тенденции при бюджетното управление на публичните финанси, София, Св. Григорий Богослов, ISBN 978-619-7622-45-4

Монографичният труд е посветен на съвременните тенденции при бюджетното управление на публичните финанси, свързани с възникването и развитието на съвременни бюджетни методики и влиянието на различни фактори върху бюджетните практики. Представени са съвременни методики, сред които зелено, програмно и резултатно-ориентирано бюджетиране, както и на нулева база.

В емпиричната част е представено въздействието на непредвидените събития – пандемията от COVID-19, високите нива на инфлация и военния конфликт между Руската федерация и Украйна, върху бюджетните практики у нас. Осъществен е сравнителен анализ относно макроикономическите прогнози на Министерството на финансите и БНБ. Непредвидените събития се разглеждат като фактор за промяна на курса на фискалната политика в България.

Проведено е проучване с представители на независими фискални институции в ЕС. Анализирани са експертната им оценка по отношение на влиянието на различни фактори върху бюджетните практики. Представени са резултати относно разпространението на съвременните бюджетни методики.

2) Йоловски, Д. (2022). Бюджетното управление в оперативните организации в обществена полза, София, Св. Григорий Богослов, ISBN 978-619-7622-36-2

В книгата на база дисертационен труд се изследва бюджетирането като средство за максимизиране на социалното въздействие на организациите в обществена полза чрез финансовия мениджмънт. Разгледани са ценностите, организационната култура и административно-организационната рамка в нестопанския сектор, като е представен сравнителен анализ на нестопанските организации и социалните предприятия.

Анализиран е моделът „разходи за периода“ като възможност за оценка на дейността чрез ефикасността. В книгата е предложена матрица за оценка на несъвършенствата на традиционното бюджетиране, относими към организациите в обществена полза. Изследван е ефектът от феномена „бюджетни игри“ в сектора.

Отправени са препоръки за повишаване на прозрачността на организациите в обществена полза. Предложени са модели за управление на ликвидността чрез планиране на целеви резерви, за планиране на финансираня в условия на несигурност, както и методика за съставяне на оперативни бюджети. Те са апробирани чрез емпирично анкетно проучване.

3) Jolovski, J. (2022) Assessment of COVID-19 impact on fiscal sustainability and real GDP growth in Europe. *KNOWLEDGE – International Journal*, 54(1), pp. 87–93, ISSN 2545-4439. (Оценка на въздействието на COVID-19 върху фискалната устойчивост и реалния растеж на БВП в Европа)

Пандемията от COVID-19 е събитието с най-интензивен краткосрочен ефект върху социално-икономическия живот през последните десетилетия. Въвеждането на мерки за физическа дистанция е необходимо за предотвратяване на разпространението на вируса, но затварянето на цели сектори има силно негативен ефект за икономиката. Свиването на БВП води до понижение на публичните приходи. Същевременно, предложените от правителствата мерки за стимулиране на икономиката, са свързани с допълнителни разходи или временно понижаване на данъчни ставки. Тези условия водят до повишаване на дефицитите и повишаване на нивото на публичен дълг. От своя страна, това се отразява негативно на фискалната устойчивост. Докладът анализира резултати от експертна оценка на представители на независими фискални институции в Европейския съюз относно влиянието на пандемията върху краткосрочната и дългосрочната фискална устойчивост, реалния растеж и минимизирането на отклонението от потенциалния БВП.

4) Йоловски. Д. (2022). Приложение на фискални мерки като антиинфлационен инструмент в България. *Управление в бизнеса и публичния сектор*. Бр. 1/2022, с. 26-40 ISSN 2815-391X

От второто полугодие на 2021-ва година в световен план се установява тенденция на динамично ускоряване на инфлацията. В България равнището на цените нараства по-бързо от средното за Европа. В условията на паричен съвет инструментите на монетарната политика у нас обаче са ограничени. В средата на 2022-ра са приети редица антиинфлационни мерки, които се реализират чрез държавния бюджет. Очакванията относно техния ефект са противоречиви. Настоящият труд изследва динамиката на инфлацията, анализира предложените мерки и ефекта от тяхното въвеждане.

5) Йоловски, Д. (2022). Финансово-счетоводни концепции в профилираното средно образование в България. *KNOWLEDGE – International Journal*, 53-1, pp. 119–124. ISSN 2545-4439

Темата за финансовата грамотност в България е предмет на значителен интерес през последното десетилетие. Настоящият доклад се фокусира върху очакваните резултати и новите понятия от областта на финансите и счетоводството в учебните програми по предприемачество за 11. и 12. клас, утвърдени от Министерството на образованието и науката. Тъй като те са интегрирани в различните модули, е необходимо да се осъществи анализ, който да послужи като база за систематизирането им.

6) Йоловски, Д. (2022). Макроикономическите прогнози като основа за бюджетно управление в условия на висока несигурност. *Стратегически мениджмънт и регулиране на бизнес процесите в държавата*. София. Св. Григорий Богослов, ISBN 978-619-7622-42-3, с. 103-113

В условията на несигурност, породена от различни непредвидими шокове като пандемията от COVID-19 и конфликта между Русия и Украйна, макроикономическите прогнози, върху които се базира фискалната политика на България, са с променлива честота на публикуване. Интензивното им актуализиране обаче не допринася за точността им. Тези обстоятелства компрометират прогнозите като основен източник на информация за средата, служеща като база за съставянето на бюджетирание.

7) Metalova, D., Jolovski, J. (2022). Impact of the COVID-19 pandemic on the economy and the fiscal policy of Bulgaria. *Researching economic development and entrepreneurship in transition economies*. ISBN 978-99976-57-04-6, pp. 65-76 (Оценка на въздействието на COVID-19 върху икономиката и фискалната политика на България)

Целта на доклада е да се анализират ефектите от кризата, предизвикана от разпространението на SARS-CoV-2 в България, върху водещите макроикономически и бюджетни параметри. Материалът представя мерките, предприети от правителството за управление на икономиката по време на безпрецедентната криза. Пандемията от COVID-19 повлиява държавния бюджет от второто тримесечие на 2020 г. Икономиката е силно засегната от пандемията и наложените ограничителни мерки за физическа дистанция. В резултат на това икономическата активност спада рязко, което води до загуба на работни места и необходимост от спешна правителствена намеса. Необходимо е държавният бюджет да бъде незабавно актуализиран, за да осигури средства за изпълнение на антикризисните мерки.

8) Йоловски, Д. (2022). Зеленото бюджетирание като иновативна бюджетна методика – средство за постигане на глобалните климатичните цели. *Счетоводството – наука, образование, практика*. София. Издателски комплекс – УНСС. ISBN 978-619-232-627-2, с. 238-246

Съвременните бюджетни методики се превръщат в инструмент за постигане на специфични цели, свързани с въздействието на организациите върху средата. Зеленото бюджетирание се утвърждава като средство за постигане на екологични цели. Неговата роля за публичните политики е съществена, а перспективата за приложението му в частния сектор е широка. Науката и практиката в България изостават от тази тенденция. Необходимо е изграждането на експертиза и придобиването на опит в сферата на зеленото бюджетирание както в публичния, така и в частния сектор.

9) Рупска, Т., Йоловски, Д. (2021). Приложение на иновативни технологии при обучението по счетоводство в средното образование. Счетоводство и дигитализация. Издателски комплекс – УНСС, с. 357-366. ISBN 978-619-232-4698

Докладът представя счетоводни понятия и компетентности, заложи в учебните програми за средното образование, утвърдени от Министерството на образованието и науката. Разгледани са иновативни дигитални технологии, които намират приложение при тяхното преподаване. Сред тях попадат както специфични методи като цветното счетоводство, така и универсално приложими като добавената реалност. Изведени са предимствата от приложението на съвременните технологии.

10) Йоловски, Д. (2021). Повишаване на прозрачността при оповестяване на финансовото представяне и социалното въздействие на организациите в обществена полза. Сборник с доклади от Шестнадесета годишна международна научна конференция на младите учени „Икономиката на България и Европейския съюз: предизвикателството COVID-19“. София. Св. Григорий Богослов, с. 325-333

Докладът разглежда необходимостта от прозрачност при отчетността на организациите в обществена полза. Представени са съвременните тенденции в нормативната уредба. Анализирани са конкретни случаи и са предложени възможности за повишаване на прозрачността в четири направления на оповестяване: вътрешна информация, финансова устойчивост, ефикасност и ефективност. Предложени са допълнителни изисквания към организации, осъществяващи стопанската дейност.

11) Йоловски, Д. (2021). Планиране на доходите в пенсионна възраст в контекста на дългосрочното управление на личните финанси. Сборник с доклади от конференция „PEPP – Регламент и технически стандарти за пазарна реализация“. София, Св. Григорий Богослов, с. 84-94, ISBN 978-954-8590-93-8

Дългосрочното планиране на доходите в пенсионна възраст е представено като направление при управлението на личните финанси. Тристълбовият модел е разгледан от позицията на приноса на всеки стълб към постигане на желаните цели за жизнен стандарт и определено ниво на доходи в пенсионна възраст. Установени са предимствата на паневропейския персонален пенсионен продукт като възможност за допълнително доброволно пенсионно осигуряване.

12) Йоловски, Д. (2020). Анализ на ефективността и ефикасността на организациите с идеална цел. Сборник с доклади от Четиринадесета международна научна конференция на младите учени "Икономиката на България и Европейския съюз в дигиталния свят". София. Св. Григорий Богослов, с. 357-366. ISBN 978-954-8590-68-6

Дейността на организациите с идеална цел е насочена към постигането на позитивно социално въздействие. Отговорността, която носят към обществото, предполага необходимостта от постигане на максимални ефикасност и ефективност при изразходване на средствата. Съществуват различни модели за тяхната оценка, сред които е анализът на разходите за периода, оценяването на социалното въздействие чрез ключови индикатори на представянето, както и съпоставянето на резултатите спрямо размера на финансирането. Измерването чрез тези модели следва да бъде заложено на етапа на планиране на дейностите.

13) Рупска, Т., Йоловски, Д. (2021). Приложение на иновативни технологии в управленските счетоводни модели в условията на дигитализирана счетоводна система. Научни трудове на УНСС. София. Издателски комплекс – УНСС. с. 233-257, ISSN 2534-8957

От края на ХХ в. високите технологии динамично навлизат в счетоводната практика. Процесът на дигитализация на счетоводните системи е интензивен и всеобхватен. Приложението на управленски счетоводни модели обаче обуславя различен подход при създаването, обработването и анализа на информацията спрямо този, който традиционно се прилага във финансовото счетоводство. Използването на съвременни технологии в управленското счетоводство създава условия за повишаване на ефикасността и ефективността при осигуряването на информация за удовлетворяване на потребностите на мениджмънта. Основната цел на изследването е да установи степента на приложение на тези технологии и нагласите към тях в практиката в България, въз основа на предимствата им, изведени от авторите. За реализирането ѝ последователно са приложени няколко метода. Анализирани са информацията, осигурена чрез кабинетно проучване. На нейна база са оценени ползите от съвременните технологии, като са проектирани възможности за тяхното приложение. Проведено е анкетно проучване и са анализирани емпирични данни относно използването им в практиката.

14) Йоловски, Д., (2022). Кайзен концепцията като основа за съвременна бюджетна методика. *Колективната монография 2021 "България и ЕС: Финанси, Счетоводство, Финансов контрол"*. София. Издателски комплекс – УНСС. с. 372-386, ISBN 978-619-232-591-6.

Интензивната изследователската дейност, свързана с бюджетирането, е насочена в различни направления. Едно от водещите сред разглежда особеностите и приложението на различни бюджетни методики. По-ограничени са разработките, посветени на мотивите и принципите за създаването, а съответно – и на категоризирането им. Кайзен концепцията е заложена в основата на относително съвременна бюджетна методика, която не е анализирана задълбочено в България. Разглеждането ѝ обуславя необходимостта от общ преглед на методиките, чрез който да се установи нейното място. От своя страна, този преглед е основа за преосмисляне на понятието за бюджет с оглед разширяващото му се приложение.

15) Йоловски, Д., (2021). Управление на паричната маса в България. *Основни характеристики на финансовата политика на България*. с. 5-46. София. Св. Григорий Богослов, ISBN 978-619-7622-03-4

Колективната монография Основни характеристики на финансовата политика на България съдържа научно-приложни изследвания за развитието на икономиката и финансите у нас през 30-годишния период от 1990 г. до 2020 г. Главата от нея, посветена на управлението на паричната маса, е свързана с монетарната политика, осъществявана от Българската народна банка. Изследвана е динамиката на ключовите инструменти – задължителни минимални резерви и основен лихвен процент, както и на паричната маса по различни агрегати. Установено е въздействието на въвеждането на паричен съвет. Оценен е размерът на валутните резерви спрямо минимално изискуемия. Разгледан е косвеният ефект у нас от провеждането на неконвенционална парична политика в световен план. В този контекст е оценено въвеждането на отрицателна лихва по свръхрезервите на банките като монетарен инструмент. Перспективите пред развитието на паричната политика у нас са свързани с присъединяването на държавата към еврозоната.

16) Йоловски, Д., (2019). Анализ на социално-икономическото значение на организациите с нестопанска цел в България за периода 2008-2017 г. *Икономиката на България и ЕС в дигиталния свят - колективна монография*. София, Издателски комплекс – УНСС, с. 451-468. ISBN 978-619-232-208-3

В последното десетилетие нестопанският сектор в България се развива динамично. Числеността на организациите е стабилна, а броят на ангажираните доброволци и стойностите на икономическите показатели нарастват значително. Средните стойности на показателите за една организация се увеличават, което индикира повишаване на финансовата им устойчивост. Тъй като целта на сектора е позитивно социално въздействие, икономическият му растеж предполага и постигането на положителна промяна в обществото. Организациите в България обаче оповестяват резултати, които са относими в по-висока степен към маркетингови параметри, а не към въздействие. Отчита се необходимостта да се залагат подходящи ключови индикатори на представянето, чрез които да се измерва позитивният ефект.

17) Gordo, E., Casey, E., Oliinyk, I., de Groen, W., Ramos, J., Jolovski, J. (2021) The role of the Independent Fiscal Institutions in assessing the sustainability of high public debt in the post-Covid era. *Contribution to the European Fiscal Board annual conference*. (Ролята на независимите фискални институции за оценка устойчивостта на високия публичен дълг след Ковид ерата)

Спешната подкрепа, фискалните стимули и икономическото свиване водят до допълнително покачване на нивата на публичния дълг на фона на Covid-19, след голямото увеличение в резултат на глобалната финансова криза (GFC). Това нарастване на публичния дълг се случва на фона на значителна несигурност, стесняване на прогнозните хоризонти и недостатъчна прозрачност относно фискалните мерки, приети от правителствата.

Докладът предоставя набор от предварителни очаквания за това как да се отговори на несигурностите, пред които е изправена настоящата среда на висок дълг. А именно, международните финансови институции трябва (i) да бъдат отворени относно своите допускания за растеж и лихвени проценти и за разглеждане на алтернативи; (ii) да продължат да развиват своя анализ на сценарии, като същевременно разработват по-усъвършенствани инструменти за стохастични анализи; (iii) внасят по-голяма прозрачност във въведените фискални мерки; (iv) разработват средносрочни прогнози, когато такива липсват; и (v) напомнят за дългосрочните фискални предизвикателства, които не са изчезнали.

18) Йоловски, Д., Делинешева, М., Радичков, С. (2019). Ръководство за работа със Smart CreatAR, София. Образование 5.0, ISBN 978-619-91245-0-5

Публикацията представлява методическо ръководство за педагогически специалисти, посветено на използването на първия онлайн инструмент за създаване на образователни ресурси с добавена реалност – Smart CreatAR. В ръководството е представена информация относно геймификацията като метод за ангажиране на обучаемите, както и конкретни примери за използване на различни шаблони за дигитални упражнения.